

МІЖНАРОДНІ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНІ
НАУКОВІ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

www.economy-confer.com.ua

Світ наукових досліджень

Збірник наукових
публікації міжнародної
мультидисциплінарної наукової
інтернет-конференції

Випуск 25

14-15 грудня 2023 р.

ISSN 2786-6823 (print)

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH
WYŻSZA SZKOŁA ZARZĄDZANIA I ADMINISTRACJI
W OPOLU

Тернопіль, Україна – Ополе, Польща
2023

СЕЗОННІСТЬ СМЕРТНОСТІ В УКРАЇНІ В 2015-2021 РОКАХ

Короленко Вікторія Вікторівна

асистент кафедри епідеміології та доказової медицини,

Національний медичний університет

імені О.О. Богомольця

ORCID: 0000-0002-5483-4620

Мохорт Геннадій Анатолійович

доцент кафедри епідеміології та доказової

медицини, кандидат медичних наук,

Національний медичний університет

імені О.О. Богомольця

ORCID: 0000-0002-1743-6885

Інтернет-адреса публікації на сайті:

<http://www.economy-confer.com.ua/full-article/5188/>

Вступ. В Україні, згідно даних ДУ «Центру громадського здоров'я МОЗ України» за період пандемії нової коронавірусної хвороби зареєстровано 112268 летальних випадків COVID-19 [1]. Під час глобальної пандемії нової коронавірусної хвороби у багатьох країнах світу відмічалось зростання, як загальної смертності, так і смертності безпосередньо пов'язаної з COVID-19 [2]. Сезонна періодичність загальної та інфекційної смертності в майже один і той же час року є проявом епідемічного процесу внутрішньорічної динаміки.

Мета. Оцінити вплив дії сезонних факторів на смертність від інфекційних та неінфекційних хвороб до та в умовах пандемії COVID-19.

Матеріали і методи дослідження. Застосовано епідеміологічний та статистичний методи дослідження. Проаналізовано дані про щомісячні показники смертності за причинами смерті згідно МКХ-10 за період 2015-2021 років, отримані з вебсайту Державної служби статистики України. Розраховано інтенсивні та екстенсивні показники, критерій χ^2 (ксі-квадрат), коефіцієнт сезонності (КС). КС – це частка (%) смертей, які реєструються в місяці сезонного підйому смертності. Місяцями сезонного підйому смертності є місяці, в якому відсоток смертей становить більше 8,33%. Ознакою сезонності є концентрація хвороб у короткому відрізку року, в якому їх реєструється більше 50%. Розрахунки показників здійснювалися в комп'ютерних програмах Microsoft Excel та MedStat.

Результати. В Україні за період 2015-2019 років КС смертей від всіх причин (коди А00-У98) становив 52,9%, КС смертей від деяких інфекційних та паразитарних хвороб (Клас I. Коды А00-В99) – 54,1%, зокрема від туберкульозу (Коды А15-А19) – 55,7%, від хвороби, зумовленої вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ) (Коды В20-В24) – 20,6%. КС смертей грипу і пневмоній (Клас Х. Коды J10-J18) – 49,1%. КС смертей від неінфекційних хвороб становив 61,3%,

з них від новоутворень (Клас II. Коди C00-D48) – 51,4%, ендокринних хвороб, розладів харчування та порушення обміну речовин (Клас IV. Коди E00-E89) – 44,9%, розладів психіки та поведінки (Клас V. Коди F00-F99) – 38,5%, хвороб нервової системи (Клас VI. Коди G00-G99) – 53,9%, хвороб системи кровообігу (Клас IX. Коди I00-I99) – 70,6%, ішемічної хвороби серця (Клас IX. Коди I20-I25) – 62,4%, цереброваскулярних хвороб (Клас IX. Коди I60-I69) – 70,3%, хвороб органів дихання (Клас X. Коди J00-J99) – 64,9%, хвороб органів травлення (Клас XI. Коди K00-K93) – 52,1%, симптомів, ознак та відхилення від норми, що виявлені при клінічних і лабораторних дослідженнях, не класифікованих в інших рубриках (Клас XVIII. Коди R00-R99) – 78,3%, зовнішніх причин смерті (Клас XX. Коди V01-Y98) – 36,7%. КС смертей від COVID-19, вірус ідентифікований (Клас XXII. Код U07.1) – 70,4%, КС смертей від COVID-19, вірус неідентифікований (Клас XXII. Код U07.2) – 73%.

Коливання рівня смертності в річній динаміці до пандемії та в умовах пандемії нової коронавірусної хвороби спостерігалось як серед інфекційних хвороб, так і серед неінфекційних. Місяці сезонного підйому смертності від COVID-19, не-ковідних пневмоній, серцево-судинних захворювань – березень, квітень, жовтень, листопад, грудень.

При проведенні порівняння КС смертей від інфекційних та неінфекційних хвороб $\chi^2 = 3,15$, число ступенів свободи було $k = 1$, статистично значимої відмінності не виявлено ($p = 0,076$).

Висновки. Характер сезонності (місяці року з надмірними показниками смертності) як при інфекційних (зокрема, при COVID-19), так і при неінфекційних хворобах був практично однаковим як до пандемії (2015-2019 роки), так й під час пандемії (2020-2021 роки). Таким чином, сезонні коливання рівня смертності неінфекційних та інфекційних хвороб відбувались синхронно.

Список літератури:

1. КОРОНАВІРУСНА ІНФЕКЦІЯ COVID-19. Оперативна інформація – Епідемічна ситуація щодо поширення коронавірусної хвороби COVID-19 в Україні, станом на 04.05.2023 (28.04 – 04.05.2023). ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України». URL: <https://www.phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/inshi-infekciyni-zakhvoryuvannya/koronavirusna-infekciya-covid-19>
2. Sanmarchi, F., Golinelli, D., Lenzi, J., Esposito, F., Capodici, A., Reno, C., & Gibertoni, D. (2021). Exploring the Gap Between Excess Mortality and COVID-19 Deaths in 67 Countries. *JAMA networkopen*, 4(7), e2117359. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2021.17359>.